

2. Odszkodowania związane z prowadzoną działalnością gospodarczą – rozliczenia podatkowe i ewidencja księgowa

Odszkodowania to nierozzerwalny element naszego życia gospodarczego. Ich otrzymanie bądź zapłata wywiera określone skutki podatkowe. Większość z nich jest przychodem, który często jednak korzysta ze zwolnienia od podatku dochodowego. Płacąc odszkodowania, należy mocno przeanalizować możliwość ich zaliczenia do kosztów. Wiele odszkodowań jest bowiem wprost wyłączonych z kosztów. W raporcie przedstawiamy na przykładach, jak należy rozliczać wypłacane i otrzymywane odszkodowania oraz ich ewidencję w księgach.

1. Odszkodowania jako przychód podatkowy

Przychodem z działalności gospodarczej są m.in. otrzymane odszkodowania za szkody dotyczące składników majątku związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą. Odszkodowania te stanowią przychód w momencie ich otrzymania (art. 14 ust. 2 pkt 12 updof, art. 12 ust. 1 pkt 1 updof).

1.1. Czy odszkodowanie za wywłaszczenie spółki jawnej z nieruchomości podlega opodatkowaniu

PROBLEM

Jako wspólnik spółki jawnej otrzymałem odszkodowanie w zamian za nieruchomość wywłączoną pod drogę publiczną mocą decyzji wojewody. Nieruchomość ta stanowiła, zgodnie z wpisem do księgi wieczystej, własność wspólników spółki od 2001 r. Czy otrzymane odszkodowanie stanowi przychód z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej? Spółka prowadzi księgi rachunkowe.

RADA

Otrzymane odszkodowanie należy ująć w księgach rachunkowych spółki jako przychód z pozarolniczej działalności gospodarczej. Jednak odszkodowanie to korzysta ze zwolnienia od podatku dochodowego na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 29 updof.

UZASADNIENIE

Opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych podlegają wszelkie dochody osiągane przez podatnika, z wyjątkiem tych, które są zwolnione od podatku bądź od których zaniechano poboru podatku. Przychodem z działalności gospodarczej są również otrzymane odszkodowania za szkody dotyczące składników majątku związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą (art. 14 ust. 2 pkt 12 updof). Zatem odszkodowania, jeżeli mają związek z prowadzoną przez podatnika pozarolniczą działalnością gospodarczą, stanowią podlegający opodatkowaniu przychód z tej działalności. Nie oznacza to jednak, że wszystkie odszkodowania uzyskiwane przez podatnika podlegają opodatkowaniu. Niektóre z nich są bowiem zwolnione od podatku na podstawie art. 21 ust. 1 updof.

Wolne od podatku dochodowego są m.in. przychody uzyskane z tytułu odszkodowania wypłaconego stosownie do przepisów o gospodarce nieruchomościami lub z tytułu odpłatnego zbycia nieruchomości na cele uzasadniające jej wywłaszczenie oraz z tytułu sprzedaży nieruchomości w związku z realizacją przez nabywcę prawa pierwokupu, stosownie do przepisów o gospodarce nieruchomościami. Zwolnienie to nie dotyczy przypadków, gdy właściciel nieruchomości nabył jej własność w okresie 2 lat przed wszczęciem postępowania wywłaszczeniowego bądź odpłatnym zbyciem nieruchomości za cenę niższą o co najmniej 50% od wysokości uzyskanego odszkodowania lub ceny zbycia nieruchomości na cele uzasadniające jej wywłaszczenie lub w związku z realizacją prawa pierwokupu (art. 21 ust. 1 pkt 29 updof).